

Od srca do srca: evangelizacija u vrijeme promjena (II)

To je poslanje koje nam
Gospodin povjerava: pomoći
drugima da dođu u kontakt s
nekim tko je živ; dopustiti da
naš svakodnevni život pokaže
da je Krist stvaran i da On
zaista može prebivati u našoj
povijesti, našim odnosima, pa
čak i našim slabostima.

20.11.2025.

Jedna od Isusovih najkraćih prispodoba ima svu živopisnost sjećanja iz djetinjstva: „Kraljevstvo je nebesko kao kvasac koji žena uze i pomiješa s tri mjere brašna dok sve ne uskisne“ (Mt 13,33). U Nazaretu u 1. stoljeću nije bilo pekara; domaćice su se obično brinule o cijelom procesu pečenja kruha, od mljevenja žita do mijesenja brašna, miješanja s kvascem i konačnog pečenja tijesta. To je činila Gospa, a oči djeteta Isusa nisu ništa propustile.[1]

Dvadeset stoljeća kasnije, s druge strane Mediterana, dječak istih godina uživao je u tom ritualu tijekom ljetnih praznika: „Još uvijek mi je zadovoljstvo prisjećati se cijele ceremonije. Postojao je pravi ritual u dobroj pripremi kvasca: mala gruda dizanog tijesta, sačuvana od prethodne ture, dodana je u vodu i prosijano brašno; zatim se miješala, mijesila i pokrivala krpom te, zaštićena na taj način, ostavljena je

da odstoji dok se ne digne koliko je mogla. Zatim se rezala na porcije i stavljala u pećnicu, i na kraju je izašao prekrasan, spužvast kruh. Budući da je kvasac bio pravilno sačuvan i pripremljen, dopustio je da se rasprši – da nestane – usred te mase, tog mnoštva, dajući joj kvalitetu i dobrotu.“[2]

Poput kvasca

Kraljevstvo Božje je poput kvasca. Vrlo malo kvasca potrebno je da preobrazi tijesto; dovoljna je ta mala količina da bude istinski živa, živahna i dobro izmiješana, do te mjere da postane nerazlučiva od ostatka.[3] Tako počinje diskretan, naizgled nježan, a opet nezaustavljiv proces: fermentacija koja omogućuje proizvodnju kruha. „Naša srca trebaju biti ispunjena radošću kada pomislimo da smo upravo ovo: kvasac koji preobražava tijesto (...) da bi dosegaio sva srca, obavljajući u

svima njima veliko djelo pretvaranja u zdrav kruh, da to bude mir – radost i mir – svih obitelji, svih naroda: *iustitia, et pax, et gaudium in Spiritu Sancto*, pravda, mir i radost u Duhu Svetome.“[4]

Tijekom godina, sveti Josemaría se često pozivao na ovu Isusovu parabolu,[5] jer je u njoj vidio vrlo rječitu sliku za opis apostolskog dinamizma Opusa Dei: kršćani savršeno izmiješani s masom svijeta, pozvani da ga ožive, poput kvasca, iznutra.[6] U tom smislu, iako se sekularizirani svijet ponekad može činiti neprijateljskim okruženjem, on je zapravo prirodni medij za karizmu Opusa Dei. I obrnuto: Djelo, kao još jedan akter u velikoj obitelji Crkve, posebno odgovara na potrebu utjelovljenja kršćanske poruke u svim sferama života u sekulariziranom svijetu.

Sveti Josemaría je rano shvatio da Djelo nije došlo riješiti neki slučajni problem društva ili Crkve,[7] jer će svijetu uvijek trebati božanski dah da ga obnovi iz same srži. Istovremeno, ovaj dar Duha Svetoga Crkvi ne dolazi slučajno u vrijeme prijelaza iz kršćanskog društva u svijet apostolskog poslanja. U eri u kojoj kršćanstvo više nije u središtu kulturnog i institucionalnog života, najjasniji i najvjerodostojniji glas koji možemo ponuditi jest glas naših konkretnih života, proživljenih s Kristom, uz druge. To je vrijeme za autentične razgovore, pristupačna lica i otvorena srca. To je vrijeme za apostolat koji zahtijeva Isusovu prisutnost, preko njegovih učenika, u svakom kutku svijeta.

Svjedoci pred učiteljima

Suvremeni čovjek, napisao je sveti Pavao VI., „radije sluša svjedoke nego učitelje, a ako sluša učitelje, to je zato

što su oni svjedoci.“[8] To je apostolat koji proizlazi iz načina na koji živimo, više nego iz onoga što znamo. Ključna stvar, prije briljantnih odgovora ili argumenata, jest život u kojem živi Krist i vrijednost – ili bolje rečeno, jednostavnost – puštanja da on zasja. Sveti Josemaría to je jednom ovako opisao: „U stvarnosti, dovoljno je pustiti druge da vam se približe“,[9] da nosimo Kristovu vatru u svojim srcima i hodamo s drugima – etimološko podrijetlo riječi *converse* – putem života.

U srcima mnogih ljudi postoji skrivena glad: glad za smislom, ljepotom i istinom, koja se često ne izražava religioznim terminima. Osjeća se, radije, u umoru dana, sumnjama, tjeskobama i slabostima. Tu možemo nježno uskočiti, ne kao učitelji, već kao suputnici. S poniznošću, koja je „hod u istini“,[10] reći ćemo im što nas održava, što nam daje mir, gdje pronalazimo

snagu, što nam daje nadu. Podijelit ćemo svoj unutarnji život, svoju potragu, svoje intimno prijateljstvo s Gospodinom, pokazujući i – možda, prije svega – svoju ranjivost, jer se tu milost može jasnije vidjeti.

„Ako se tako ponašamo, dajemo onima oko sebe primjer jednostavnog i normalnog života koji je dosljedan, iako ima sva ograničenja i nedostatke koji su sastavni dio ljudskog stanja. A kada vide da živimo isti život kao i oni, pitat će nas: Zašto ste tako sretni? Kako uspijevate prevladati sebičnost i traženje udobnosti? Tko vas je naučio razumjeti druge, dobro živjeti i posvetiti se služenju drugima? Tada im moramo otkriti božansku tajnu kršćanskog postojanja. Moramo im govoriti o Bogu, Kristu, Duhu Svetom, Mariji. Došlo je vrijeme da svojim siromašnim riječima prenesemo dubinu Božje ljubavi koju je milost izlila u naše duše.“[11]

Od srca do srca

Sveti Josemaría je prijateljstvo smatrao najboljim putem kojim apostol može ići; shvatio je snagu međuljudskih odnosa koji se stvaraju jedan po jedan. Apostolat „prijateljstva i povjerenja“ [12] uključuje želju za dobrom drugoga, želju za dobrom koje jest drugi; izgradnju autentičnih odnosa, govor iz srca. „Kada ti govorim o “apostolatu prijateljstva”, podrazumijevam pritom “osobno” prijateljstvo, spremno na odricanje i iskreno: prisno, od srca k srcu.“ [13]

Godine 2019., Otac nam je napisao dugo pismo kako bi nas podsjetio da prijateljstvo nije samo jedan od mnogih aspekata apostolata običnog kršćanina: ono je u srži njihove misije. Prijateljstvo nije nešto što gradimo ili činimo; ono jednostavno jest. Ja sam prijatelj, moje ruke su otvorene, a moje lice okrenuto

prema susretu. „Kada je prijateljstvo takvo, odano i iskreno, ne postoji način da se instrumentalizira. Svaki prijatelj jednostavno želi prenijeti drugome dobro koje doživljava u vlastitom životu. Obično ćemo to učiniti, a da toga nismo ni svjesni, kroz svoj primjer, svoju radost i želju za služenjem koja se izražava na tisuću malih načina. Ipak, 'važnost svjedočanstva ne znači da naše riječi nisu potrebne. Zašto ne bismo trebali govoriti o Isusu, zašto ne bismo trebali reći drugima da nam On daje snagu u životu, da uživamo u razgovoru s Njim, da imamo koristi od meditacije o njegovim riječima?' I tada, prirodno, prijateljstvo završava u osobnim povjerenjima, punim osjetljivog poštovanja prema slobodi, kao nužan rezultat istinskog karaktera tog prijateljstva.“[14]

Ovaj apostolski stil ne stvara puno buke. Općenito prolazi nezapaženo u novinama, kongresima i pastoralnim

planovima. Ali njegova diskrecija nema nikakve veze s tajnošću: ona proizlazi iz dublje stvarnosti, nepobitne istine da se bitan dio istinske povijesti kuje u svakodnevnom životu. Jedan od velikih autora 19. stoljeća intuitivno je to naslutio: „Rastuća dobrobit svijeta djelomično ovisi o nepovijesnim djelima; i to što stvari nisu tako loše s tobom i sa mnom kao što su mogle biti, dijelom je zahvaljujući broju onih koji su vjerno živjeli skriveni život i počivali u neposjećenim grobovima.“[15]

Ovaj apostolski stil, koji Crkvi sve više treba, mijenja svijet iznutra. Kreće se polako, da, ali dopire do najdubljih mjesta. Dotiče srce. A srce koje je dotaknula milost može posustati ili zalutati, ali je obilježeno vatrom. Tako se obično rađaju pravi kršćani: kroz dijeljenje od srca do srca. *Cor ad cor loquitur*, srce govori srcu, kako je glasio kardinalni moto

svetog Johna Henryja Newmana. Crkva je rođena s nekolicinom muškaraca i žena preobraženih susretom s Isusom. Često se i danas ponovno rađa na isti način, kroz jednostavne razgovore među prijateljima, iskrene riječi i autentične geste koje upućuju na živu Prisutnost.

Ovaj spori, ali snažan tok života od jedne osobe do druge morat će prilagoditi svoj tok svakoj okolnosti. Baš kao i u svakom dobu kroz povijest, imamo uzbudljiv zadatak traženja načina „prenošenja kršćanske poruke svim dušama u skladu s vremenom, prilagođavajući je jeziku ljudi i razumjevajući njihov mentalitet.“[16] Poruka će se gotovo uvijek prenositi osobno, bez ikakvih velikih gesti ili demonstracija. „Vjeruj mi, apostolat, vjerska pouka trebaju obično biti kapilarni: jedan po jedan. Svaki vjernik sa svojim neposrednim prijateljem. Nas, sinove

Božje, zanimaju sve duše, jer nas zanima svaka pojedina duša.“[17]

Prvi kršćani „nisu imali specifične društvene ili ljudske programe koje bi provodili na temelju svog nadnaravnog poziva. Ali bili su prožeti duhom, načinom gledanja na život i svijet, koji nije mogao ne imati posljedice u društvu u kojem su živjeli.“[18] U konačnici, misija koju nam Gospodin povjerava jest biti svjedoci, a ne samo učitelji; dovesti druge u kontakt s Nekim živim, više od niza učenja i moralnih načela; pokazati da je Krist stvaran i da može živjeti u našim životima, odnosima i slabostima. Taj kontakt sa živim, uskrsnim Kristom navest će obje strane da se pitaju, kao što su to učinile ujutro na Pedesetnicu: „Što nam je činiti?“ (Djela 2,37) Što trebam promijeniti u svom životu? Gdje mogu više naučiti o Bogu? Kako ga mogu bolje upoznati? I tada će biti

vrijeme da govorim, poučavam i vodim.

Sveti John Henry Newman, koji je na rubu da bude proglašen crkvenim naučiteljem dok pišem ove retke, obratio se Gospodinu ovako: „Ostani sa mnom i tada ću početi sjati kao što Ti sjaš; dakle sjati kao svjetlo drugima. Svjetlo, o Isuse, bit će sve od Tebe; ništa od toga neće biti moje. To ćeš Ti sjati drugima kroz mene. Dopusti mi da Te tako hvalim onako kako Ti najviše voliš, sjajući na one oko sebe. Dopusti mi da Te propovijedam bez propovijedanja, ne riječima, već svojim primjerom, privlačnom snagom suosjećajnog utjecaja onoga što činim, očitom puninom ljubavi koju moje srce gaji prema Tebi.“[19]

Zapanjujuće je da netko tko je toliko pisao i propovijedao o vjeri moli na ovaj način. Možemo, dakle, razumjeti da se ne radi o šutnji: Gospodin želi

da budemo spremni dati razlog za svoju nadu (usp. 1 Pt 3,15); ali naše riječi, kao i naša djela, bit će plodne samo ako naša srca gore Kristovom vatrom (usp. Lk 24,32). Oni koji su apostoli na ovaj način možda neće odmah vidjeti plodove i možda nikada neće vidjeti spektakularne rezultate. Ali nije ni naša Majka Marija i sveti Ivan podno križa, ni sveti Pavao u zatvoru, ni mnogi kršćani kroz povijest. Ipak, oni su istinski preobrazili svijet. Crkva se ne rađa ponovno kroz masovne pokrete, već kroz tiho i strpljivo djelovanje kvasca, kroz prenošenje života koji nosimo u sebi. To je velika odgovornost koju Bog stavlja u naše ruke. Crkva, i ovaj dio Crkve koji je Djelo, jest svatko od nas. Zato je sveti Josemaría pitao rane članove: „Ako umrem, hoćete li nastaviti s Djelom?“[20]

[1] Usp. F.M. William, Život Marije, Isusove Isusove, Herder, Barcelona 1982., str. 151.

[2] Sv. Josemarija, Pismo 1, br. 5.

[3] „[D]a bi nešto bilo kvasac, potreban je jedan uvjet: da ostane nezapaženo. Kvasac ne proizvodi nikakav učinak ako nije zakopan u tijesto, ako nije pomiješan da postane jedno s njim“ (Pismo 1, br. 5). „Samo nas jedna stvar može istaknuti: da se ne ističemo. Stoga, za neke ljude koji žele privući pozornost ili učiniti smiješne stvari, mi smo čudni jer nismo čudni“ (Ibidem, br. 8).

[4] Ibidem, br. 5.

[5] Usp. na primjer Prijatelji Božji, br. 257; Pismo 29, br. 7-8; Kovačnica, br. 973.

[6] Sveti Josemaría, U dijalogu s Gospodinom, br. 12.

[7] Sveti Josemaría, Upute, 19-III-1934, br. 6, 8, 14.

[8] Sveti Pavao VI., Evangelii nuntiandi, br. 41.

[9] Sveti Josemaría, riječi sa skupa oko 1958., kako je zabilježeno u P. Rodríguez "Omnia traham ad meipsum: Značenje Iv 12:32 u duhovnom iskustvu mons. Escrivá de Balaguer," Romana 13 (1991/2), str. 349.

[10] Sv. Terezija Avilska, Unutarnji dvorac 6, 10.

[11] Sv. Josemarija, Susret s Kristom, br. 148.

[12] Ovako je sveti Josemaría nazivao apostolat u kontekstu prijateljstva koje olakšava međusobno otvaranje srca. Vidi L. Flamaríque, „Prijateljstvo“, u Diccionario de San

Josemaría Escrivá de Balaguer,
Monte Carmelo, Burgos 2013. (unos
dostupan na opusdei.org).

[13] Sveti Josemaría, Brazda, br. 191.

[14] F. Ocáriz, Pastirsko pismo, 1. 11.
2019., br. 18. Usp. Papa Franjo,
Christus vivit, br. 176.

[15] G. Eliot, Middlemarch (sv. II),
Harper & Brothers, New York 1873.,
str. 452.

[16] Sveti Josemaría, Pismo 6, br. 30.

[17] Sveti Josemaría, Brazda, br. 943.

[18] Sveti Josemaría, Pismo 29, br. 22.

[19] Sv. John Henry Newman,
Meditacije i pobožnosti, Longmans
Green & Co, New York/London 1907.,
str. 365.

[20] S. Bernal, monsinjor Josemaría
Escrivá de Balaguer. Apuntes sobre
la vida del Fundador del Opus Dei,

Madrid, Rialp 1980., 6. izdanje, str.
356.

Lorenzo De Vittori

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/od-srca-srcu-
evangelizacija-u-vremenu-promjene-ii/](https://opusdei.org/hr-hr/article/od-srca-srcu-evangelizacija-u-vremenu-promjene-ii/)
(20.03.2026.)